

BOGANMELDELSE

EN AUTENTISK FAMILIESAGA

Historien om Familien Sorterup i 1800-tallets Vestindien og København

Anmeldt af Michael Keldsen

Dagbøger, breve, fotos m.m. fra personer og familier med en fortid på De dansk-vestindiske Øer, kortere eller længere, findes i rigt mål rundt omkring i Danmark. Fra tid til anden dukker de op og fører til artikler i bl.a. Magasinet eller til bogudgivelser. Den seneste i rækken er bogen "St. Thomasmysteriet" udgivet i oktober 2017 på Forlaget Vitae, og skrevet af Anne Holm Christensen.

Conrad Sorterup drog lidt på må og få, og uden de store konkrete planer, i 1872 som 23 årig med skibet Malvina mod Dansk Vestindien. Han havde et ikke afsluttet teologisk studium og ikke stort andet i bagagen. Under overfarten møder han Ida Matthe, en kvinde lidt ældre end han. Forholdet udvikler sig så hurtigt – turen over varede 2 måneder – at de forelskede sig i hinanden, hun blev gravid, og inden landgang giftede de sig i overværelse af skibets kaptajn - et ægteskab, der blev konfirmeret straks ved ankomsten til St. Thomas, idet Ida nægtede at gå fra borde, før Conrad havde indgået en aftale med den lokale præst i Frederikskirken, pastor Lose, om at der straks kunne afholdes "en slags" kirkebryllup. Hvilket skete.

Således tumlede parret ind i en tilværelse, der førte til 5 børn, relativ fattigdom og næringssorg, psykisk sygdom hos Conrad under opholdet i Vestindien, og hans mystiske død i vandet ved Magens Bay. Det vigtige spørgsmål var, om døden var for egen hånd eller et uheld i et møde med hajer. Dette fik for enken stor betydning, idet livsforsikringen kun ville kunne komme til udbetaling i sidstnævnte tilfælde.

Det kom den så efter lange tovtækkerier 3 år efter Conrads død. Da var enken og de 5 børn i 1880 vendt tilbage til Danmark. Ældste barn, Aage var 8 år. Og her slutter historien ikke. Ida pådrog sig en psykisk sygdom, der bragte en 1½ år lang indlæggelse på Sct. Hans Hospital i Roskilde med sig. Børnene blev spredt, de 3 drenge, Aage, Vagn og Einar boede sammen med Conrads søster Julie, der ikke selv havde familie; datteren Gudrun blev plejedatter hos malermesterfamilien Kanitz og Astrid hos teaterdirektør Theodor Andersen. Forfatteren formår, hovedsagelig på basis af Aage Sorterups dagbøger, at beskrive familiens liv i de formative år, hvor der var meget sammenbrud omkring dem, men hvor de alle formåede på en eller anden måde at lægge grunden til et ordentligt liv. Som læser af bogen sidder man tilbage med et ønske om, at få et større indblik i det livsspænd, der blev den unge generation til del. Men måske har kilderne ikke rakt til at skrive den historie, eller også har forfatteren valgt at koncentrere sig om det vestindiske islæt i familiens liv, hvilket naturligvis gør, at der må fokuseres på årene i Vestindien og tiden umiddelbart efter.

Men her er der bestemt også dramatisk stof. Familien Sorterups ophold i Vestindien faldt sammen med Oprøret i 1878, hvor det halve af Frederikssted samt mere end 50 plantager blev brændt af (The Fireburn), og hvide såvel som sorte blev slået ihjel – og adskillige sorte henrettet for deres andel i Oprøret. Begivenheden gav så også øerne myten om de 3 Queens, Mary, Agnes og Matilda, der var særlige aktive under Oprøret.

Fortællingen om Conrads virke som første-lærer på Christiansted Borgerskole indeholder også stof til et mindre, dagligt drama, for at få tilværelsen til at fungere. Det sled på Conrad og var nok medvirkende til hans sammenbrud – formentlig stress og deraf følgende depression. Og forud gik brug, senere misbrug af opiumsdråber. Helbredelsen skulle findes ved en 7 måneders rekreatjonsrejse til Danmark. Og det så også ud til at hjælpe. Men kort efter hans hjemkomst til øerne døde han.

Forfatteren har anvendt en kalejdoskopisk fremgangsmåde ved at hellige et kapitel til hver af personerne samt relevante enkeltbegivenheder, og så springer hun frem og tilbage i tid. Det er meget virkningsfuldt, men kræver lige en ekstra koncentration for hele tiden at holde fast i tidsperspektivet.

En absolut anbefalelsesværdig bog, der giver et indblik såvel i det vestindiske som det københavnske liv i slutningen af 1800-tallet, krydret med fortællinger, referencer og oplevelser i de forskellige kredse, som familien færdedes i. Hertil et væld af illustrationer bestående af tidsrelevante fotos såvel fra Vestindien som København.

**"St. Thomasmysteriet
– en autentisk familiesaga
fra 1800-tallets Vestindien
og København"**

Forfatter: Anne Holm Christensen

Antal sider: 175.

Forlaget Vitae.

ISBN 978-87-997300-2-5

